

Bewustzijn

door Bert Zijlstra

“Consciousness is primary” Maharishi Mahesh Yogi

‘Bewustzijn’ is een bekend en veelgebruikt begrip. Maar binnen de TM-organisatie wordt bewustzijn vaak gebruikt met een heel eigen betekenis. Wat wordt bedoeld?

Bewust zijn van

Volgens de dikke van Dale is bewustzijn: “het beseffen en kennen van het bestaan van iets of van zichzelf”. We zijn ons dus bewust van iets. Dat ‘iets’ kunnen wij ook zelf zijn.

De wetenschap vraagt zich al heel lang af waar dat vermogen om je bewust te zijn van iets vandaan komt. Hoe ontstaat dat vermogen en waar ‘zit dat’ in ons lichaam. In het westen denkt men meestal dat dit kunnen in de hersenen zetelt. Andere culturen associëren dit met het hart.

Maar niet alles dat leeft, heeft dit vermogen, denkt men. Aangenomen wordt dat bewustzijn een eigenschap is die ontstaat als een uit materie opgebouwd levend organisme voldoende complex is. Maar wanneer is het voldoende ingewikkeld? Lang heeft men gedacht dat bewustzijn iets is dat alleen bij de mens voorkomt. Door het hebben van bewustzijn kunnen wij nadenken. Dieren kunnen dat niet, dacht men. Bij dieren komt gedrag voort uit instinct, zegt men. Vogels bijvoorbeeld hoeven niet te leren hoe ze een nest moeten bouwen of hoe ze hun veren moeten verzorgen. Instinctief weten ze hoe dat moet.

Maar door gedragsonderzoek bij dieren is men gaan inzien dat veel hogere dieren duidelijke tekenen vertonen van intelligentie. Ook veel dierenliefhebbers kunnen verhalen vertellen over een dier dat nadacht voor het iets deed. En dat er dus sprake is van bewustzijn.

Materie

Ons lichaam, evenals alles dat we om ons heen met onze zintuigen waarnemen, bestaat uit materie. Materie heeft massa (gewicht) en neemt ruimte in beslag. Waar het ene stuk materie zich bevindt, kan niet ook een ander stuk materie zijn. Daardoor kunnen we op een stoel zitten. Aangenomen dat de constructie voldoende degelijk is. Maar wat is materie?

Materie is opgebouwd uit moleculen die bestaan uit atomen. Door elektromagnetische krachten blijven de atomen op verre afstand van elkaar in het patroon waaruit een molecuul is opgebouwd. Wat wij ervaren als een solide structuur is in werkelijkheid voornamelijk lege ruimte met hier en daar een klein brokstukje materie: de atomen. Kijken we in het atoom, dan blijkt dit te bestaan uit een minuscuul kleine kern met daaromheen wat elektronen die zich bevinden op een onwaarschijnlijk grote afstand van die kern. Zowel de kern als de elektronen zijn niet langer duidelijk te lokaliseren stukjes materie, maar energie dat zich als een golf verplaatst. Op dit subatomaire, kwantummechanische niveau is er lege ruimte met hier en daar iets dat deeltje wordt genoemd maar in werkelijkheid gestructureerde energie is. De inwaartse gang in de materie kan vanaf het atomaire niveau nog worden voortgezet. Hoe dieper we komen des te meer is de energie dan verfijnd. Ongeveer drie keer zover als het atomaire niveau kunnen we niet verder. Daar is de Planckschaal, het verenigd veld, de gestructureerde zeer verfijnde energie waaruit de schepping is ontstaan, is opgebouwd en in stand wordt gehouden.

Zuiver bewustzijn

Decennialang al doen theoretische natuurkundigen enorm hun best te begrijpen hoe de kosmos ontstaat vanuit de verfijnde energie van het verenigd veld. Opmerkelijk is dat deze kennis reeds lang beschikbaar is. Weliswaar niet in de vorm van koele wiskundige vergelijkingen. Ze is te vinden in poëtische maar meestal onbegrepen beschrijvingen in eeuwenoude Sanskriet teksten die spreken over een fundamenteel niveau van bewustzijn van waaruit de schepping ontstaat in al zijn diversiteit. Het gebied van verfijnde energie aan de basis van de schepping is een gebied van zuiver bewustzijn. Bewustzijn is datgene van waaruit de schepping ontstaat, is opgebouwd en in stand wordt gehouden. Zuiver bewustzijn is bewustzijn op zich. Het heet zuiver voordat het de schepping-manifesterende eigenschappen aanneemt. Zuiver bewustzijn wordt wel vergeleken met goud voordat er iets van is gemaakt. Een sieraad heeft een vaste vorm en specifieke eigenschappen.

Bewustzijn is de energie van dat wat wij zijn en van alles dat we om ons heen waarnemen. En het is dat waardoor we ons bewust kunnen zijn van zowel onszelf als de wereld waarin we leven.

Door het proces van het transcenderen worden opvolgend fijnere lagen ervaren in de geest, tot uiteindelijk de meest verfijnde laag wordt ervaren: het transcendente, zuiver bewustzijn. Dit is als een thuiskomen. Na een lange tocht door de materie terug komen en één worden met de oorzaak en oorsprong van dat wat we altijd al in essentie zijn: bewustzijn.